

ONTVANGEN 22 JUNI 2022

 \gemeente
voerendaal

 Raadhuisplein 1
6367 ED Voerendaal
Postbus 23000
6367 ZG Voerendaal

 T 045 – 575 33 99
F 045 – 575 11 95
E info@voerendaal.nl
W voerendaal.nl

Gemeenteraad Voerendaal

Uw brief van

Uw kenmerk

 Ons kenmerk
273652

 Voerendaal
13-juni-2022

 Onderwerp
jaarafsluiting JENS 2021

 Behandeld door
Miriam van Ooijen

Bijlagen

VERZONDEN 22 JUNI 2022

Geachte leden van de raad,

Sinds 1 januari 2019 voert JENS de Basishulp Jeugd uit voor de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal. JENS is tot en met 2021 een coöperatie van zeven jeugdhulpaanbieders en zij bieden samen met onderaannemers en leveranciers alle Basishulp Jeugd in de drie gemeenten. Basishulp Jeugd is een combinatie van alle ambulante jeugdhulp en een deel van de lokale preventieve activiteiten op het gebied van opvoeden en opgroeien. Het is onderdeel van de opdracht aan JENS dat JENS elk jaar inhoudelijk en financieel verantwoordt in een jaarverantwoording.

In de jaarverantwoording 2021 is uitvoerig de visie, strategie, gerealiseerde doelstellingen en de voortgang op de transformatie beschreven. De zorg is zo dichtbij en ambulant als mogelijk georganiseerd. Het uitgangspunt 'normaliseren' in plaats van 'problematiseren' is ook in 2021 gehanteerd.

JENS heeft zich ook door de ontwikkelingen in 2021 weer nadrukkelijk op de kaart gezet.

Binnen de programmalijnen 'Met plezier naar school', 'Lekker in je vel' en 'Dichtbij in de buurt' werkt JENS nog intensiever en veelvuldiger samen met huisartsen, voorschoolse voorzieningen, het primair en voortgezet onderwijs en het mbo via innovatieve projecten zoals de vriendenprogramma's, peuterspeelzaal plus, kinderdagverblijf plus, Rootz-groepen, doelgroeparrangementen, startklassen en kantelklassen. Al deze samenwerkingsvormen zijn gericht op het voorkomen dat kinderen en jongeren naar speciale voorzieningen moeten door het zo vroegtijdig mogelijk bieden van ondersteuning. Door die samenwerking ontstaat er een goede infrastructuur waardoor problemen snel ontdekt en aangepakt kunnen worden. Bovendien liggen alle voorzieningen voor jeugd bij voorkeur op loop- of fietsafstand, waardoor kinderen en jeugdigen samen kunnen leren, spelen en opgroeien, ook als ze ondersteuning of hulp nodig hebben.

De verbeteracties uit de onderzoeken naar cliënttevredenheid en medewerkerstevredenheid zijn inmiddels actief opgepakt. Het bestuur hecht ook veel waarde aan het uitgevoerde stakeholders-onderzoek in het najaar/voorjaar van 2020-2021, waarin is gekeken naar de samenwerking met zorgaanbieders en ketenpartners zoals de scholen, kinderopvang en jeugd- en huisartsen. Hieruit blijkt dat zorgaanbieders en ketenpartners in het algemeen positief zijn over de visie van JENS en enthousiast worden van de verbeterstappen die JENS zet met betrekking tot de Basishulp Jeugd. Ook in de moeilijke coronatijd, lukt het JENS om zorg op maat te leveren.

In 2021 zien we dat de coöperatie JENS zich verder ontwikkelt. Dit zien we terug in de sterke samenwerking binnen die coöperatie. De combinatie van ervaren spelers uit de diverse onderdelen van ambulante jeugdzorg en welzijnsorganisaties draagt bij aan het onderscheidend vermogen van JENS. Hiermee is en blijft er een goede basis om de transformatie in de ambulante jeugdzorg verder uit te bouwen.

Waar het de JENS-processen betreft, is er voortdurend aandacht voor verbetering, waarbij de inhoud van de Basishulp Jeugd voorop staat. Door meer aandacht te geven aan de communicatie met stakeholders wordt door JENS ingezet op het verduidelijken van de (on)mogelijkheden van 'Samen Anders Doen!'. JENS realiseert zich dat feedback van alle stakeholders waardevol is en kan bijdragen aan de doorontwikkeling van JENS.

JENS en de gemeenten kijken terug op een goede samenwerking. Deze wordt gezien als open en transparant, constructief, positief kritisch en vindt plaats vanuit maatschappelijk en strategisch partnerschap. De sturing op en monitoring van resultaten door te werken met prestatie-indicatoren is wederom verbeterd. Faciliterend daaraan is de implementatie van een systeem van clientrelatiemanagement, waarbij klantreizen (van melding en start zorg tot en met einde zorg) worden gevolgd en gemonitord op verbeterdoelen. JENS realiseert zich echter er nog niet te zijn. Niet alleen blijft de behoefte aan hulp heel groot, stromen nieuwe cliënten in, stijgt de duur en zorgzwaarte van de hulp als gevolg van corona, ook de uitstroom vraagt alertheid. Er zijn mooie stappen gezet, maar de transformatie zal in volle kracht doorgezet moeten worden om daarmee de beoogde veranderingen vanuit zorginhoud én bedrijfsvoering duurzaam te borgen.

JENS vertrouwt echter op voldoende perspectief om de beoogde transformatie samen met alle stakeholders te realiseren.

JENS heeft het jaar 2021 verantwoord door middel van het beschikbaar stellen van:

1. Het Jaarverslag 2021
2. Het Accountantsverslag 2021
3. De Jaarrekening 2021

Jaarverslag 2021

In het Jaarverslag 2021 wordt ingegaan op de transformatie die is ingezet. Met de transformatie van hulp en ondersteuning aan jeugd wil JENS bereiken dat risico's, problemen en achterstanden in een zo vroeg mogelijk stadium opgespoord en aangepakt worden, met als uitgangspunt normaliseren in plaats van problematiseren. Daarom wordt hulp en ondersteuning bij voorkeur in de directe omgeving van de jeugdige geboden en zo licht- en zo kortdurend als mogelijk is. Als er intensievere en/of zwaardere hulp noodzakelijk is, dan wordt deze zo lang als nodig is verleend, waarbij de veiligheid van jeugdigen voorop staat. De verschuiving van de (gespecialiseerde) ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder naar de ambulante jeugdhulp in wijken/buurtendirecte omgeving, is in 2021 verder toegenomen. Het Jaarverslag laat zien op welke wijze de transformatie door JENS is gerealiseerd. Daar waar mogelijk, zijn in het Jaarverslag concrete resultaten benoemd.

In het Jaarverslag 2021 wordt ook ingegaan op de coöperatie JENS, transformatie van jeugdhulp en ondersteuning, KPI's, prestatiegegevens jeugdhulp, risico's en financiële gegevens.

In het Jaarverslag legt JENS-verantwoording af over de wijze waarop zij in 2021 de Basishulp Jeugd heeft uitgevoerd. Het jaar 2021 wordt helaas opnieuw voor een groot deel gedomineerd door de coronapandemie. JENS heeft de lijn die zij in maart 2020 heeft ingezet, vastgehouden: de jeugd in de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal heeft onverminderd hulp ontvangen, aangepast aan de door de pandemie beperkte mogelijkheden. De zorg werd op creatieve wijze nog meer op kind en gezin toegesneden en zo flexibel als mogelijk ingericht.

De coronapandemie heeft echter ook het 'anders kijken' naar de organisatie van jeugdhulp versterkt: gezinnen kwamen meer in hun eigen kracht te staan, de openheid tijdens gesprekken aan de keukentafel nam toe, de gezinnen en de zorgmedewerkers zochten samen creatief naar oplossingen, vanuit een continue digitale bereikbaarheid zijn heel veel vragen laagdrempelig opgepakt en samen met het onderwijs en de gemeenten werd de noodopvang geregeld.

Naast de positieve ervaringen, zijn er zorgen over de effecten van de pandemie. In 2021 is daarop steeds meer zicht gekomen. Zo is gebleken dat jeugdigen en gezinnen, die zorg ontvangen binnen het gebiedsteam, soms langer zorg nodig hebben dan voor de pandemie werd verwacht. Ook komen er zorgvragen binnen die duidelijk gerelateerd zijn aan de pandemie, zoals angstgevoelens, moeilijk kunnen omgaan met nieuwe structuren, spanningen in het gezin/huis. Een relatief groot deel van de zorgvragen is corona gerelateerd. JENS heeft hierop gereageerd met extra hulpprogramma's en projecten voor kind en gezin. Het beroep op GGZ-zorg is echter door corona aanzienlijk toegenomen.

De ingezette transformatie vraagt blijvend inspanning. De benodigde verandering van de mind-set van medewerkers en het omliggend veld, blijkt een intensieve en tijdrovende activiteit, die permanent aandacht vraagt.

De keuze in 2020 voor een Elektronisch Cliënten Dossier (ECD) om het systeem van clientrelatiemanagement (CRM) te faciliteren bleek een juiste. De implementatie is in 2021 afgerond.

Graag verwijzen wij u voor meer informatie naar de betreffende bijlage.

Accountantsverslag 2021

Het accountantsverslag 2021 gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2021 van JENS. In het verslag wordt ingegaan op de risicoanalyse bij en de beoordeling van financiële afwijkingen (1), de opvolging van de tussentijdse bevindingen, die zijn gepresenteerd (2), de belangrijkste uitkomsten, waarnemingen en overwegingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole (3) en tot slot op de overige aspecten van de jaarrekeningcontrole (4).

JENS heeft, na kinderziektes in 2019 en de verbetering in 2020, in 2021 een kwalitatieve groei van de interne organisatie laten zien; een organisatie die wederom beter en sneller 'in control' is. De jaarcontrole leidt ook in het derde jaar tot een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening. Graag verwijzen wij u naar de betreffende bijlage.

Jaarrekening 2021

De Jaarrekening 2021 bestaat uit het bestuursverslag, balans per 31 december 2021, resultaatrekening 2021, kasstroomoverzicht 2021, grondslagen waardering en resultatenbepaling, toelichting op balans en resultatenrekening (per gemeente), Wet Normering Topinkomens verantwoording, vaststelling en goedkeuring, statutaire regeling resultaatverdeling en controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

Het resultaat is met een verlies van € 143.081 negatief. Dit verlies/tekort is met name het gevolg van onvoorziene ontwikkelingen zoals de hogere stijging van het aantal unieke cliënten a.g.v. corona en hogere personeelslasten. Hoewel dit resultaat een verdere verbetering is na de verliezen in 2019 (€ 3,2 miljoen) en 2021 (€ 311.000), stelt het bestuur vast dat het begroote resultaat van € 20.000 niet is gerealiseerd. In de Jaarrekening zijn verdisconteerd de financiële baten - per 2021 - voor de inzet van de ambulante trajecten ter voorkoming van dure residentiële jeugdhulp. Eveneens zijn in de Jaarrekening verdisconteerd de financiële baten voor de corona-compensatie 2021.

De lasten voor de niet generalistische/relatief weinig voorkomende zorgtrajecten zijn in 2021 met € 16,3 miljoen zo'n 6,8% hoger dan in 2020. Dit wordt met name veroorzaakt door de extra kosten voor GGZ-gerelateerde problematieken als gevolg van de coronapandemie. Van de totale zorgkosten in 2021 kan € 3.058.000 worden toegerekend aan corona. Dit is fors hoger dan de coronalasten in 2020. De toename van de coronakosten wordt vooral veroorzaakt door de extra inzet bij GGZ gerelateerde problematieken (meer cliënten, hogere zorgzwaarte, langere doorlooptijden), de extra inzet door corona binnen de gebiedsteams en bij individuele dossiers, waar een duidelijke link kan worden gelegd met de effecten van de pandemie.

Het eigen vermogen is en blijft nihil en passend in de gekozen constructie van de JENS-coöperatie. De leden hebben bij aanvang geen kapitaal ingebracht, maar contractuele afspraken vastgelegd over de verdeling van het resultaat van JENS. De leden hebben aangetoond hun verantwoordelijkheid te nemen in deze afspraken door het tekort in JENS volledig aan te zuiveren.

Het bestuur van JENS ziet als grootste onzekerheid dat de gegunde aanbestedingsopdracht per 31 december 2022 ten einde loopt. Het bestuur onderschrijft de gekozen route om via een nieuwe aanbesteding de kaders van de aanbestedingsopdracht, zowel zorginhoudelijk als financieel, te herijken. Dit is ook nodig om de beoogde jeugdzorg duurzaam te kunnen uitvoeren: enerzijds met een gezond evenwicht tussen zorginhoud en financiën en anderzijds zodanig dat jeugdigen vanuit hun eigen kracht hun problemen aankunnen. Het bestuur is zich bewust dat met het onderscheidend vermogen van JENS en de behaalde resultaten een goede basis is gelegd om naar verwachting invulling te kunnen gaan geven aan de nieuwe aanbestedingsopdracht. Dit neemt echter de onzekerheid over continuatie van JENS niet weg. Vanuit scenario-analyses worden tijdig voorbereidingen getroffen om bij niet-gunning de eigen werkzaamheden af te bouwen en de zorg over te dragen aan een nieuwe organisatie. JENS zal hierbij nooit de continuïteit van zorg aan de hulpbehoevende jeugdigen niet in het gedrang te laten komen.

Het bestuur JENS ziet verder als risico het grip houden op de ontwikkeling van het aantal cliënten in zorg en de onderliggende zwaarte van de zorg. Dit risico wordt gemitigeerd door het realiseren van de transformatieopdracht en de organisatie van een sterk kern- en instroomteam. Het doel- en vraaggericht werken volgens de JENS mindset zal ertoe leiden dat de juiste zorg bij de juiste jeugdigen terechtkomt. JENS blijft ook inzetten op het normaliseren van de zorg, zo dichtbij als mogelijk en zo specialistisch als noodzakelijk is. Dit gebeurt door vroeg signaleren, inzetten op preventie, scherpe vraagverheldering en doorontwikkelen van de zorg en hulp op de vindplekken, te weten het onderwijs en het voorliggend veld.

Tot slot

We kijken samen met JENS terug op een wederom verbeterd uitvoeringsjaar van de Basishulp Jeugd. Voor Heerlen, Landgraaf en Voerendaal staat het belang van onze kinderen en hun ouders voorop. We vinden het belangrijk dat hulp dicht bij huis wordt geboden, dat het gewone opvoeden en opgroeien zo veel als mogelijk het uitgangspunt is bij het bieden van hulp en dat hulp op maat wordt geleverd. Het is van belang dat ouders en kinderen de hulp krijgen die nodig is en die is afgestemd met andere jeugdpartners zoals peuterspeelzalen en het onderwijs. Er is de afgelopen jaren door alle partijen geïnvesteerd in de nieuwe werkwijze van JENS waardoor JENS de kans heeft gekregen zich te positioneren binnen de sociale infrastructuur in de drie gemeenten.

De corona-pandemie was onvoorzien en gooide vanaf maart 2020 veel roet in het transformatieproces. JENS heeft laten zien over voldoende volwassenheid en flexibiliteit te beschikken om desondanks de jeugdhulp te kunnen bieden en heeft zich daarin ook kunnen onderscheiden als partner voor de gemeente(n). Ondanks de corona-pieken in 2021, na-ijleffecten en lockdowns, is wederom veel in gang gezet, is de omvorming van ons jeugdlandschap wederom verder gebracht en kunnen we ook in het laatste contractjaar voortborduren op behaalde resultaten. De goede ontwikkelingen gaan gepaard met forse kosten en inspanningen.

Ontwikkelingen waar we achter staan en welke steeds meer zichtbaar worden in het veld. De acceptatie en waardering van JENS in het jeugdlandschap blijft groeien. Bij iedereen. Dat geeft ons het vertrouwen om niet los te laten en door te pakken op wat we al hebben gerealiseerd.

In het algemeen zijn de gemeenten dus tevreden over de manier waarop JENS-uitvoering geeft aan de Basishulp Jeugd. Die tevredenheid wordt bevestigd in de onderzoeken onder cliënten, medewerkers en stakeholders. JENS heeft vergaande stappen gezet in het transformeren van de Basishulp Jeugd. Een transformatie die bijdraagt aan de zorg voor en welzijn van onze kinderen en gezinnen. Alertheid blijft geboden.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL,
de secretaris, de burgemeester,

C.J.H.M. Janssen

W. Houben

Bijlagen

- Jaarverslag 2021
- Accountantsverslag 2021
- Jaarrekening 2021

